

ZAVEZNIŠKE PONUDBE FINCEM

Chamberlain ponuja pomoč

LONDON, Anglija, 12. marca. — Anglija in Francija ste navzlic nevarnosti, da se zapleteta v vojno z Rusijo, sklenili Finski v vojni z Rusijo pomagati z vsemi sredstvi, ki jih imata na razpologo. V poslanski zbornici je Chamberlain izjavil, da sta Anglija in Francija zavrnila posredovanje v finkoruski vojni in se istočasno odločili, da se borita na strani Fincev, ako bi Finska prosila za pomoč.

TRI TEDNE SO BILA TAJNA POSVETOVANJA

Ruski poslanik Ivan Maisky se je 22. februarja nepričakovano pripeljal v angleški vnanji urad in je tajniku vnanjega ministra Halifaxa Richardu Austenu Butlerju predložil ruske mirovne pogoje. Maisky je rekel, da je Rusija pripravljena takoj prenehati s sovražnostmi, ako Finska odstopi Rusiji Ladoško jezero in Karelijsko ožino v Viipurijem. vse otoke v Finskem zalivu in zapadni del Ribačije potoka na severu, kjer se nahaja pristanišče Petsamo. Ravno tako je tudi Rusija zahevala otok Hingoe, s katerega bi mogli ruski topovi varovati Baltik do Leningrada. Nato je Maisky rekel, da mu je njegova vlada naročila, da prosi angleško vlado za posredovanje v vojni s Finsko. Nato je odšel.

Angleška vlada je pet dni razmišljala o ruskih pogojih, katere je slednjič označila za pretirane in je tedaj Finski obljubila svojo pomoč, kakor je Neville Chamberlain včeraj naznanil v poslanski zbornici.

Rusi stavijo vedno večje zahteve

STOCKHOLM, Švedska, 12. marca. — Diplomatski krogi v Stockholmu in v drugih skandinavskih prestolnicah imajo le malo upanja, da bodo finkoruska mirovna pogajanja uspela. Upanja je toliko manj, ker je iz Moskve prišla vest, da stavijo Rusi vedno večje zahteve.

FINSKI DELEGATI SE VEDNO V MOSKVI

Finski ministrski predsednik Risto Ryti in drugi finski delegati so še vedno v Moskvi in se pogajajo z vnanjim komisarjem Vjačeslavom M. Molotovom in Josipom Stalinom. Vnanji minister Vaino A. Tanner je častniškarskim poročevalcem rekel, da bo mogoče danes prišlo do odločitve.

BOJI NA KARELIJI SE NADALJUJEJO

MOSKVA, Rusija, 12. marca. — Sovjetska armada vedno zožuje svoj obroč okrog Viipurja ter je včeraj zasedla severovzhodni del mesta. Na zapadnem bregu Viipurškega zaliva Rusi dobro napredujejo. Do zelo vročih spopadov je prišlo okoli Loimole in ob Suojärvi-Sortavala železnici. Ruski letalci so izstrelili 5 sovražnih aeroplanov.

VON RIBBENTROP PRI PAPEŽU PIJU XII.

ROM, Italija, 12. marca. — Papež Pij XII. je včeraj sprejel v avdienci nemškega vnanjega ministra Joachim von Ribbentropa ter mu je odkrito povedal, da je treba skleniti mir, ki bo imel za podlago pravico in bo vseboval pet točk, katere je papež oznanil o Božiču.

Von Ribbentrop s seboj ni prinesel mirovnih pogojev, temveč je samo hotel dobiti papežovo pomoč za mir, ki ga Nemčija želi doseči s posredovanjem kake prijateljske države in najbrže Italije. V zameno za to pomoč je von Ribbentrop papežu obljubil pomoč Nemčije v boju proti komunizmu.

Papež sploščka ni bil nič kaj pri volji sprejeti von Ribbentropa, toda odklonitev bi imela slabe posledice.

Von Ribbentrop je bil pri papežu eno uro in pet minut. Popoldne pa je imel dolg razgovor z Mussolinijem in grofom Ciano. Zvečer se je von Ribbentrop z vlakom odpeljal v Berlin.

Priprave za volitve

Demokratje v državi Ohio niso nič kaj edini, toda vse skupine so odločno za predsednikom. — Bigelow je prijavil kandidaturo.

COLUMBUS, O., 11. marca.

Nove razlike v mnenju so povečale razkol v vrstah demokratske stranke v državi Ohio, navzlic temu pa zamore računati predsednik Roosevelt s podporo vseh demokratskih skupin, če se bo odločil za tretji termin.

Neka skupina, ki je pred dvema leti izgubila svojo moč ter želi zopet priti v sedlo, hoče postaviti na čelo delegatskega seznama ime generalnega poštnega mojstra Farleya. Voditelj teh "vstašev" pa previdno dostavlja, da bo delegacija stoodstotno za predsednika Roosevelta, če se bo odločil za ponovno kandidaturo. Danes pričakujejo Farleyevega odgovora in končne odločitve.

Vodilni moške te skupine so prijatelji bivšega guvernerja Martina L. Daveya, ki se letos poteza poleg sedmih drugih demokratskih kandidatov za guvernersko službo.

Na republikanski strani vlada še precejšnja sloga. Senator Robert A. Taft je prepričan, da bo na republikanski narodni konvenciji nominiran za predsedniškega kandidata in istotako je prepričan guverner Bricker o svoji ponovni izvolitvi.

TOLEDO, Ohio, 10. marca.

Herbert S. Bigelow, ohijski duhovnik in politik, je danes izrazil svoje prepričanje, da bo izvoljen za senatorja, nakar mu bo mogoče uveljaviti splošen penzijski načrt.

H kandidaturi sem prisiljen, — je rekel danes tekom svojega govora, — če hočem po radio propagirati moj penzijski dodatek k penzijskemu sistemu.

Edini nadaljni kandidat za senatno nominacijo je bivši kongresnik John McSweeney iz Wostra.

Senator Vic Donahey je naznanil, da se bo po odsuženju terminu dne 1. junija podal v privatno življenje.

WASHINGTON, D. C., 11. marca. — John Hamilton, predsednik republikanskega narodnega odbora je naznanil, da ne bo odbor izdal letos nobene spominke knjige ter izrazil upanje, da je tudi demokratje ne bodo izdali.

Hamilton trdi, da so take spominke knjige preteveza za izoginjenje postave, ki prepoveduje korupne prakse ter brani korporacijam plačevati prispevke narodnim političnim odborom. Korporacije plačujejo za oglaševanje v spominke knjige naravnost fantastične vsote.

Veliki mornariški manevri

Mornarica bo izkoristila izkušnje sedanje vojne.

WASHINGTON, D. C., 11. marca. — Ameriška mornarica, ki z zanimanjem zasleduje potek evropske vojne, se bavi z obrambnim sistemom, ki se je pri angleški mornarici zelo slabo obnesel.

Meseca aprila in maja se bodo vršili na Pacifičnem oceanu veliki mornariški manevri.

Pri tej priliki bo posvečena glavna pažnja obrambi zasidranih vojni in trgovskih ladij pred submarini.

Manevrov se bo udeležilo 130 velikih vojni ladij in nad 350 letal. Kot znano, je predsednik zahteval od kongresa petindvajset milijonov dolarjev za submarinske obrambne

700 LET STARE MUMIJE NAJDENE V ARIZONI

TUCSON, Ariz., 9. marca. — Tri popolnoma ohranjene mumije, s peresnimi obložki in okraski, kamor so bile položene v trinajstem stoletju, so našli v severnem delu še ne preiskane kraja Arizone, znanstveniki Arizone univerze.

Načelnik znanstvena zbora dr. Emil Haury pravi, da so bile mumije najdene v ozki grobnici, ali duplini, ki jo imenujejo "poslikano duplino," ki je bilo brez dvoma svetišče Pueblo plemena.

Trupla ene ženske in dveh otrok so bila zavita v purpurno peresa in krasno pobarvane odeje.

Akoravno so mumije stare že skoro 700 let, je prezervacija tako popolna, da se dotikljaj peres še danes čuti svilen mehek.

Stene v duplini so pokrite z rizbami in slikami, ki predstavljajo indijanske vero v njih Boga in njih primitivno življenje. Dr. Haury pravi, da so Pueblo Indijanci poslikali te stene s svojimi prsti, barvo so pa pridobivali iz zbranih rastlin in korenin.

Mumije so obložene z ilovnatimi posodami, napolnjenimi s koruznim zdrobom in drugim živilom. Poleg so tudi pitni vrči, ki so brez dvoma enkrat vsebovali vodo, da bi jim lajšala dolgo pot v srečno večnost.

mreže in drugi material, služeč zaščiti v pristaniščih zasidranih ladij. Zbornica je pa predlog zavrnila, češ, da ni nujne važnosti. Zavrnitev je mornariške kroge zelo razočarala, kajti v morebitni vojni na Pacifiku bi bila ameriška mornarica zasidrana pri Havajskem otočju. Tisto mesto je pred submarini dosti manj zaščitano kot je naprimer Scapa Flow, ki so ga Angleži opustili kot mornariško oporišče.

Po zatrdilu mornariških izvedencev, bodo manevri jasno pokazali, kakšna nevarnost pretindvajset milijonov dolarjev za submarinske obrambne

John Garner postaja nestrpen

Podpredsednik se je naveličal čakanja in hoče izvedeti, če Roosevelt namerava vtretje kandidirati ali ne.

WASHINGTON, D. C., 11. marca.

Podpredsednik J. N. Garner, ki upa, da bo na demokratski narodni konvenciji imenovan za predsedniškega kandidata, postaja nestrpen in ga mineva potrpežljivost. Na predsednika Roosevelta je zelo ogorčen, ker tako vztrajno molči glede svojih iljev in namenov ter ne pove, če namerava vtretje kandidirati ali ne.

V svoji izjavi sicer ne omenja predsednika Roosevelta po imenu, pač pa poudarja pravico in priliko ameriškega naroda, da izbira svoje kandidate za javne urade pri svobodnih in javnih primarnih

volitvah ter na narodnih konvencijah.

Garner je poslal svojo izjavo californijskim managarem in svoje kampanje za demokratsko predsedniško nominacijo.

Podpredsednik Garner je mnenja, da je sedaj že skrajni čas, da predsednik Roosevelt pojasni svoje namene. Volilec mora biti dana prilika svobodne izbire med možmi, ki skušajo doseči predsedniško nominacijo.

Predsednik Roosevelt še vedno pomembno molči in čaka. Njegovi nameni baje niso znani niti njegovim najbližjim pristavcem.

Delavske Vesti

Delavci zahtevajo nižje plače

PHILADELPHIA, Pa., 10. marca. — Enterprise Hosiery Company je lansko poletje prenehala obratovati. Delavci so zbrali potreben denar — samci so prispevali po sto, poročenci pa po tristo dolarjev — kupili so poslopje in stroje ter začeli obratovati tovarno na zadružni podlagi. Na teden izdelajo sedem tisoč parov ženskih nogavic. Da obdrže svoje odjemalce so sklenili samj sebi znižati plačo, s čimer pa ni zadovoljna unija — American Federation of Hosiery Workers. Unija je poslala pred tovarne pikete in zahteva, da morajo dobivati delavci unijsko plačo.

Zastopniki delavcev so se začeli pogajati z unijo, naj napravi v njihovem slučaju izjemo, češ, da bi ob unijskih plačah ne mogli tovarne uspešno obratovati.

Generalni upravitelj Gustave Geiges je sekel: — Ne oziraje se na pikete, bomo jutri prišli delati. Če delavci smatrajo znižanje plač kot absolutno potrebo za nadaljni obstoj, ne vem, kdo bi jim mogel kaj takega prepovedati.

Konec stavke pristaniških delavcev

Joseph P. Ryan, predsednik International Longshoremen's Association, ki pripada Ameriški delavski federaciji, je pozval 5000 stavkajočih pristaniških delavcev v devetih južnoatlantskih pristaniščih, naj se danes vrnejo na delo.

Poziv je izdal po šest ur trajajoči konferenci med zastopniki parobrodskih družb in zastopniki delavske organizacije. Obnovljena bo stara pogodba, posebni odbor bo pa še nadalje preiskoval razmere in naposled sestavil poročilo o svojih dognanjih. Najbrž bo pripo-

ročil zvišanje plač, čemur se parobrodne družbe najbrž ne bodo protivile.

Vsled stavke je bil promet precej ohromljen.

Italijanskim delavcem bo povišana plača

ROM, Italija, 10. marca. — Centralni korporacijski odbor, ki mu načeluje ministrski predsednik Mussolini, je včeraj odredil, da bodo dne 25. marca povišane plače vseh italijanskih delavcev od deset do petnajst od totkov. Nadalje je bilo odločeno, da se ne smejo do 31. julija spremeniti cene kruha, makaronov, rižu, olju, sladkorju, kavi, milu in gazolinu. Nespremenjene ostanejo tudi cene vladnih motopolov, kot sta naprimer tobak in sol.

Virginio Gayda, urednik Giornale d'Italia pravi: — V Italiji so se izza septembra podražili življenjski stroški za 18 odstotkov, po drugih evropskih deželah pa za 26 odstotkov. Deset do petnajst odstotno povišanje plač bo znašalo na leto tritisoč milijonov lir (151 milijonov dolarjev).

Dobički Wheeling Steel

Wheeling Steel Corporation ni imela že deset let takega dobička kakor lani. Vrednost vsake njene delnice se je zvišala za \$6.40.

Stavka dublinskih mestnih uslužbencev

HAAG, Holandska, 11. marca. — Iz Dublina poročajo o stavkah, ki so izbruhnile po raznih irskih mestih. Z glavnostno stavko so pričeli kaznenci po dublinskih kaznilnicah. Takoj nato je odložilo delo dva tisoč mestnih uslužbencev. Pristaniški delavci prete s simpatijsko stavko ter nočejo nakladati živil, namenjenih za Anglijo. Vlada je pozvala oblasti, naj najamejo prostovoljne delavce.

Gandhi se ne strinja s Kongresom

Indijski voditelj se ne pusti od nikogar siliti k civilni nepokorščini. — S Kongresom namerava prekiniti vse zveze.

BOMBAY, Indija, 11. marca.

Indijski nacionalistični voditelj Mohandas Gandhi je namignil danes, da bi bilo za Indijo velike koristi, ako prekinе zveze z Vseindijskim kongresom, kateri zahteva popolno neodvisnost indijskega naroda. V svojem listu "Harijan" je objavil članek, v katerem pravi: — Večkrat me navda misel, da bi bilo najbolje, če me Kongres pozabi. Večkrat me navdaja misel, da jaz z mojimi posebnimi nazori o življenju ne spadam v Kongres. Ne oziraje se na moje morebitne zmožnosti in neoz-

raje se na dobiček, ki bi jih utegnili imeti dežela in Kongres od teh zmožnosti, se mi zdi, da bi bilo za splošnost dosti bolje, če prekinem s Kongresom vse zveze.

Predobro se pa zavedam dejstva, da te prekinitve ni mogoče izvršiti mehanično ali nasilno. Če se bo izvršila, se bo zgodilo to o pravem času. Edinole člani Kongresa vedo, do kakšne meje sem pripravljen iti, vsled česar jih ne sme presenečiti moj odpor.

Z ozirom na civilno nepokorščino, ki jo propagira levo

krilo Vseindijskega kongresa in s katero se Gandhi nikakor ne strinja, pravi:

— Če ni mogoče uveljaviti potrebne discipline mirnim potom, je vsekakor bolje, če izstopim iz vodstva. Prosim vas, ne razumite me napačno: Mene ne more nihče siliti k nasilju!

Vsikdar se pokorim izključno le zapovedi mojega srca. Žal mi je, ker ne vem vnaprej, kaj mi bo srce zapovedalo. Zaenkrat mi narekuje, da civilna nepokorščina ni potrebna.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation).
Frank Sakser, President; J. Lupsha, Sec. — Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

47th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Sundays and holidays. — Subscription Yearly \$6.— Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—; za četrt leta \$1.50.— Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.— Za inozemstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.—

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

POMAGAJTE nam IZBOLJŠATI LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ plačano naročnino. Časopis mora odgovarjati potrebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je namenjen za IZBOLJŠANJE LISTA.

MONARHISTIČNA AGITACIJA

Nedavno je došel v Združene države avstrijski nadvojvoda Otto Habsburški. Kako dolga namerava ostati tukaj, se ne ve.

Prihod potomca evropske vladarske rodbine bi sam po sebi ne bil nič posebnega, če bi ne bilo v zvezi s tem nekaterih okoliščin, katere je treba upoštevati.

Povprečna ameriška javnost ne pozna evropske zgodovine in zato niti ne slutiti, kaj se skriva pod takimi navidez nedolžnimi "obiski".

Že izza nesrečne Seluschniggove dobe skušajo nekateri prepričati Amerikance in svetovno javnost v splošnem, da smatra avstrijski narod mladega Habsburžana za odrešenika, ki je edini zmožen osvoboditi Avstrijo izpod Hitlerjevega jarma.

Vsak, ki so mu razmere znane, pa prav dobro ve, da so bile take trditve že takrat smešne in so še toliko smešne sedaj.

Baš žalostna usoda Avstrije je jasen primer, kaj se zgodi, če hoče kdo hudiča z zlodjem izganjati.

Nihče ne bo trdil, da prebivalstvo Avstrije ne sovraži Hitlerjevega režima. Nikakor se pa ne bo habsburški propagandi posrečilo prepričati svet, da je edina rešitev Avstrije v povratku ene najbolj nazadnjaških evropskih dinastij. Moti, kdor misli, da bi se Avstriji raje klanjali Habsburžanu nego Hitlerju, oziroma da je ta dinastija prežeta z idejami demokratizma.

Ljudje so sicer slabega spomina, nikakor pa ne tako slabega, da bi ne smatrali Habsburžanov za sopovzročitelje evropske mizerije. Tudi kilav izgovor, da začasa Habsburžanov ni bilo takega zatiranja ter socialnih in narodnostnih krivic kot je sedaj pod Hitlerjem. Tiran je tiran. Ne vpraša se, če je večji ali manjši.

Sedaj nihče ne stremi in najbrž tudi pozneje ne bo nihče stremel po nadomestitvi brutalnih diktatur z manj brutalnimi diktaturami. Nihče ne bo hrepenel po novih virih državnih in narodnih zapletljivosti.

Če se bodo nekega dne Čehoslovaki, Poljaki in Nemci dvignili proti tiranstvu, ne bodo storili tega zato, da bi segali za odžagane industrije v ogenj po kostanj, pač pa, da zajamčijo Evropi socialni napredek in mednarodni sporazum.

Kot privatnik lahko počne Otto Habsburški v tej deželi karkoli hoče. Če pa namerava nastopiti kot zastopnik Avstrije, se ne sme nadati od ljudi iz bivših avstrijskih pokrajin nobenih simpatij in nobenega sodelovanja.

"Cable letter"

ŠE JE ČAS, DA VAŠA VELIKONOČNA POŠILJATEV DOSPE V DOMOVINO PRAVOČASNO ZA PRAZNIKE, AKO SE POSLUŽITE "CABLE LETTER". —

Pristojbina je \$1.—.

Potniški Oddelek "Glasa Naroda"

216 W. 18th Street New York City

Tujerodci in letošnji census

Na tujerodne ljudi, živče v Združenih državah, se bo v ljudskem štetju (Census of Population) aprila meseca stavilo le eno edino vprašanje, ki se ne bo stavilo na tukaj rojene Amerikance. Isto se tiče državljanstva, da-li tujerodna oseba, ki se našteva, je naturaliziran ameriški državljan, da-li ima prvi papir oziroma da-li je inozemec. Od Amerikancev, rojenih na tujih tleh, se bo isto vprašalo. Vprašanja o državljanstvu so se stavila v vsakem ljudskem štetju od leta 1890 naprej.

Popisni urad (Census Bureau) se ne zanima za posameznike kakor posameznike. Nabira in seštevata podatke glede milijonov ljudi in jih objavlja le v tabularni obliki kot statistično informacijo. Po zakonu, ki določa ljudska štetja vsakih deset let, mora vsako resnično odgovoriti na vprašanja, ki jih stavi števni uradnik. Isti uradnik pa in vsaka druga oseba, ki dela za Census Bureau ne sme nikomur obelodaniti zaupne podatke o nikakršni vprašani osebi, kajti drugače utegne biti zaprt in kaznovan v zapor ali globo. Nobenemu človeku ni dovoljeno imeti vpogled v kako poročilo Censusa razen censusovim uradnikom samim. Nikakr vladni urad ne more uporabiti nabrane podatke v svrhu davkov preiskav ali kakih odredb.

Census Bureau se ne zanima za to, kako je kak priseljenec prišel v to deželo. To ni njegov posel. Isti le seštevata število tujerodnih ameriških državljanov, onih, ki imajo prvi papir, in onih, ki so inozemci. Ljudsko štetje leta 1930 je pokazalo, da je bilo 7,918,538 tujerodnih ameriških državljanov, 1,266,419 tujerodcev s prvim papirjem in 4,518,341 inozemcev.

Vprašanje, na katero utegne biti zagonetno odgovoriti za tujerodce, rojene v nekaterih pokrajinah, je ono glede rojstnega kraja. Da se njim to olajša, je urad izbral leto in dan precej nazaj v preteklosti, tako da bo vsak na jasnem glede mej dotične dežele. Izbrani datum je 1. januarja 1937. Ako pa se kdo ne more odločiti izjaviti, v kaki deželi se je rodil bo popolnoma prav, ako navede državo, pokrajino ali provinco, kot Češko, Pomorje, Tirolsko, Aalzacijo, Besarabijo, Hrvatsko itd., ali pa mesto: Peco, Lvov, Gdanj, Bratislavo, Lodz, Dunaj, Hongkong itd. Dodatno k rojstnemu kraju in državljanstvu se vpraša o starosti, spolu, barvi, zakonskem stanu, kakve vrste delo

kdo opravlja in v kakem poslu dela. Druga vprašanja se tičejo podatkov glede mezde in plače, nezaposlenosti, dovršenih solah in kje je kdo živel pred petimi leti.

Od ene osebe izmed vsakih dvanajstih se bo zahtevalo, da odgovori na listo 16 dodatnih vprašanj. Vprašanja v tej skupini zahtevajo rojstni kraj očeta in matere. Ob odgovarjanju na ti dve vprašanji naj se dotičnik ravna po istem pravilu kakor pri odgovarjanju vprašanja v glavni listi. Treba navesti ono deželo, kjer se je rojstni kraj nahajal 1. januarja 1937, in če to je težko potem državo, pokrajino, provinco ali veliko mesto, kjer se je oče in mati rodila.

Drugo dodatno vprašanje, ki utegne biti za nekogar težko, je ono o "jeziku, ki se je govoril doma v prvih mladih letih." Ako je kdo govoril doma dva jezika ali več, naj se navede oni jezik, ki se je najbolj pogostoma govoril.

Letošnji je šestnajsti desetletni cen-us. Prvi je bil izveden l. 1790. Poleg štetja prebivalstva, ki nabere informacije o 132 milijonih ljudi, se našteje 32 milijonov stanovanih v popisu stanovanj (Census of Housing) tri milijoni poslovov in poslovnem popisu (Census of Business) 200,000 tovarn v to-

PESMARICA

"Glasbene Matice"

Uredil dr. Josip Čerin

Stane samo \$2.—

To je najboljša zbirka slovenskih pesni za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesni. — Dobite jo v Knjigarni Slovenie Publishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

varniškem popisu (Census of Manufacturers) sedem milijonov farm v poljedelskem popisu (Census of Agriculture) in 400,000 petrolejevih vrel ter 14,000 premogovnikov in rudnikov ter kamnolomov v popisu rudnikov in kamnolov takozvanem Census of Mines and Quarries.

Da nabere te informacije, bo Census Bureau zaposlil 120 tisoč števnih nastavljenecv.

Morgan gre v pokoj

Nedavno je bilo objavljeno, da je Morganova banka s 1. aprilom tega leta ustavi svoje bančne posle. Državne nadzorne oblasti je zaprosila za dovoljenje, da bi se smela spremeniti v trustno družbo, ki bi upravljala samo svoje imetje.

Morgan je od svetovne vojne predstavljal ameriško denarno dinastijo. Kolikšne vrednosti je nadziral, ni mogoče ugotoviti. Od leta 1900 dalje morla ni bilo pomembnega političnega finančnega posla v Ameriki in na ostalih celinah, ki bi se ga Morganova banka na svoj način ne udeležila.

Ustanovitelj dinastije Morganov oziroma njihovega milijardnega bogastva je bil Julij S. Morgan, ki je bil že ob začetku 19. stoletja znan bankir. Njegov sin John Pierpont je napravil svojo prvo veliko in značilno kupčijo s stariimi karabinkami med ameriško državljansko vojno. S številnimi finančnimi transakcijami se je njegovo imetje z novimi rudniki, ozemlji in petrolejskimi polji povečalo v neskončnost. Njegov sin John Pierpont Morgan ml. je prevzel med svetovno vojno zastopstvo angleških finančnih interesov v Ameriki. Mobil-

ziral je ameriško oboroževalno industrijo za antanto. V vsakem vojnem letu je posojal milijone dolarjev zaveznikom in pri velikem posojilu 200 milijonov dolarjev leta 1915 je bil udeležen na vodilnem mestu. Smatrali so tedaj, da je njegov vpliv za razširitev vojne tako velik, da je neki ameriški profesor leta 1918 izvršil nanj atentat, mence, da se bo z Morganovo smrtjo končala svetovna vojna. Tega profesorja z imenom Hold so proglasili za norega.

Bila je menda v prvi visti Morganova zasnaga, da je Amerika leta 1917 stopila na strani zaveznikov v vojno, kajti mož si je mogel samo poznati zaveznikov obetati, da se bodo njegove ogromne investicije izplačale. Preiskava tako zvanega municijkega odbora leta 1936 je jasno pokazala, koliko zanimanja je imela rodbina Morganov za to, da bi Amerika v svetovni vojni stopila na stran zaveznikov. Med zasliševanjem je moral Morgan priznati, da je z velikimi vojnimi posojili zaveznikom zaslužil 9 in pol milijona dolarjev.

Mati devetih otrok obsojena pod guilotino

BEAUVAIS, Francija, 9. marca. — Mme Odette Hennon, mati devetih otrok, je bila spoznana krivim umora svojega moža Modeste Hennona, in obsojena na smrt pod guilotino.

Njena 17 letna hči Giselle, ki je bila istotako usumljena umora, ki se je završil pred enim letom, je bila zaradi pomanjkanja dokazov oproščena.

50-LETNICA SERUMA ZOPER DAVICO.

Te dni je prešlo 50 let odkar je Emil von Behring stopil pred javnost z odkritjem, ki ga bodo šteli vedno med velika dejanja zdravilne vede. Behring je bil učenec Roberta Kocha, odkritelja bacila tuberkuloze in seruma zoper njo. Prizadeval si je, da bi s primernim lečilom uničeval povzročitelje davice v obolenem otroškem telesu.

Našel je v resnici kemično snov, ki je v reagenčni cevki ubijala povzročitelje, toda poskusne živali, ki so imele davico, so od te snovi tudi poginile. Le nekatere so vzdržale obravnavo s to kemično snovjo, davico so srečno prestale in tudi pozneje se jih ni lotila, čeprav jih je Behring ponovno okužil s povzročitelji. Z genialnim očesom je Behring spoznal, vzrok te neobčutljivosti za bolezen, v krvi poskusnih živali se je bila stvorila zaščitna snov, "antitoksin", kakor jo je imenoval, zato povzročitelj boleznaj ni imel nobene moči več.

Od tega odkritja do praktične uporabe na ljudeh, je bil samo en korak. Behring je imuniziral živali zopet davico, iz njihove sokrvice je pridobil "antitoksin" in s tem je obravnaval otroke, ki so bili oboleni za davico. Uspeh je bil takšen, da se je njegova metoda v kratkem uveljavila po vsem svetu.

ISČE SE

GEORGE PANJAN. Za njega bi rada izvedela Mary Starha. Imam mu sporočiti zelo važne stvari iz stare domovine. Naj se nemudoma oglasi. Če pa kateri rojak zna za njega, prosim, da mu to sporoči. MRS. MARY STARHA, P. O. Box 187, Library, Pa.

NAPOČITE SLOVENSKE AMERIKANSKE KOLEDAR ZA 1940. — 166 STRANI ZANIMIVOSTI. STANE VAS SAMO 50 CENTOV. — V Združenih državah lahko pošljete znak po 2 ali po 3 cente.

Peter Zgaga

PORODNA KONTROLA

V zatohli kleti nedaleč od mojega doma prebiva družina: mati in sedem otrok.

Materi mora biti kakšnih štirideset let. Sama kost in koža. Otroci so kakor orglice: najmlajši je jedva shodil, najstarejša hčerka bo poleti dovršila ljudsko šolo. Vmes jih je še pet, toda na cesti ali ob oknu je videti le štiri. Peti je bebec in ne more hoditi. Tudi govoriti ne zna, pač pa poganjajo le čudne glasove iz sebe. Revščina, prezebanje in pomanjkanje so njihov življenjski delež. Otroci so dosti preslabotni za svoja leta. Najstarejši bi človek prisodil komaj deset let, pa je s svojimi šibkimi ročicami največja in skoro edina opora strpljene matere.

Družina dobiva redno mesečno podporo, ki je pa dosti prepriča za osem lačnih želodcev.

Otroci vlačijo vse poletje in jesen drva domov in pobirajo premog ob železniški progi. Premoga je čedalje manj, kajti železniški promet je skoro ves motoriziran, zime so pa dolge in ostre.

Mati hodi v dnino prat, ribat in pospravljat. Dobrosrčni ljudje jo najamejo bolj iz usmiljenja kot iz potrebe. Na razpolago je namreč dosti mlajših moči, kamorkoli se človek ozre.

Otroci so snažno oblečeni. Za to skrbi najstarejša. Staro obleko, ki jo blajo usmiljeni ljudje, prepere in pošije. Le še čevlji je težava, kajti čevljev ne zna krpiti.

Deževne dni in ob hudem mrazu so otroci doma. Od jutra do večera pritiskajo obraze k rosinim šipam ter hrepenče čakajo. Koga? Očeta!

Tudi očeta poznam, dasi ga vsako leto le parkrat vidim. Visok in močan možak je, star kakšnih petinštirideset let. Po poklicu je menda plumber, toda tega dela že dolgo ne vrši. Je namreč duševno bolan. Nekateri pravijo, da mu je še iz vojne ostalo, drugi pa spet zatrjujejo, da je njegova bolezen posledica pijače.

Pred desetimi leti ali tako nekako je še delal in dobro skrbel za družino. Žena je imela takrat komaj dva otroka.

Nekega večera se ni vrnil, naslednjega dne je pa zvedela, da ga imajo zaprtega. V neki špelunki se je bil stregel v svojega pivskega tovariša skorito do smrti pobil. Ker je še naslednjega dne divjal, so ga zdravniki preiskali in ugotovili blaznost.

Poslali so ga v zavod za slaboume, kjer je ostal skoro leto dni, nakar so ga izpustili kot ozdravljenega.

Komaj dva tedna je bil doma, ko je začel zopet divjati. Poslali so ga nazaj in ko se je po desetih mesecih vrnil, je solznili oči poljubil svojega tretjega otroka.

Ponizen kot ovčica je postal nekaj dni po mestnih ulicah, nakar je spet dobil napad. Takrat so ga imeli notri dve leti.

Tako so ga zapirali in izpuščali, in vsakih devet mesecev po njegovem odhodu se je družina za enega člana povečala. Lansko poletje je bil spet štirinajst dni doma.

Prejšnji teden sem obgovoril najstarejšo, ki je nesla velik zavoj starih cunj mimo mojega doma, in jo vprašal, kako je z materjo, če je bolna ali kaj.

Mali Oglasi
imajo velik uspeh

Prepričajte se!

SREDIŠČE ZA SLOVENSKE FONOGRAFE
FLOŠKE — Piste za cenit.
J. MARŠIČ, INC.
403 W. 42 Street New York

Najboljši prijatelj

v nesreči vam je:

SLOVENSKA NARODNA PODPORNJA JEDNOTA

BRATSKA, DELAVSKA
PODPORNA USTANOVA

Sprejema moške in ženske v letih od 16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

ČLANSTVO: 52,000

PREMOŽENJE: \$8,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:

2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Iz Slovenije

RAZBOJNIŠKI NAPAD NA DOBROVI PRI RAKI.

V občini Raka so v čim in tatvine na dnevnem redu. Na delu je organizirana tolpa domaćinov, kar najbolj priča zadnji razbojniški vrom. V vasi Dobrovi pri Raki živi ugleden in varčen posestnik Radežič, ki je nedavno prodal hraste in prejel na račun 7000 din. Denar, poslan od kupca po pošti, je poštni sel izročil v trgovini Cerovšek v vasi Smlednik, kjer ga je Radežič tudi prejel. Ko mu je trgovec izročil denar, je bilo v trgovini nekaj ljudi, ki so videli, koliko denarja je prejel Radežič. Naslednji dan okrog pol enajstih ponoči pa zbudi gospodinjjo pri Radežičevih ropot in klic, naj odpre, čes, da se gozdnar delavec, ki vedo, da se gozdnar prodal les in dobil denar. Ker gospodinja vsa v strahu ni hotela odpreti, je eden izmed zunaj stoječih trikrat ustrelil skozi okno. K sreči je gospodinja odskočila od okna sicer bi jo zadel strel. Skozi zdrobljeno šipo je ropar segel in odprl okno. Skočila sta v sobo dva zakrinkana moška. Eden je nastavljal puško gospodarju, ki je ležal v postelji v glavo in zavpil: "Življenje ali denar!" Drugi je razbijal in razmetaval po sobi. Gospodinja je zbežala pod streho hišerki pa se je posrečilo pri zadnjih vratih zbežati iz hiše. Bosa in brez gornje obleke je v snegu in mrazu tekla do pet minut oddaljenega sosedja Bizjaka. Ko so pritekli sosedje, so roparji že zbežali proti Smledniku. Nekemu drugemu posestniku je bil pred mesecem ukraden prašič. Tatovi so ga na mestu zaklali in odnesli. Krvava sled je vodila proti Gmajni.

MESEC DNI V SAVI.

V bližini Kresnice, kjer se Sava cepi na dva dela, je našel posestnik France Godec truplo nekega neznanca, ki je bilo naplavljeno na bregu. Godec je takoj odhitel v Kresnico k orožnikom. Orožniška patrulja je preiskala pokrajino in našla v denarnici več pisem z naslovi: "Ribič Ivan, vas Grič pri Moravčah." Orožniki so nato izvedli poizvedbe. Patrulja je odšla v

Moravce, kjer so povedali, da pogrešajo Ivana Ribiča že od 16. januarja. Ribič se je obnašal zadnje čase precej čudno. Menda je doživel živčni pretres. Neki njegov znanec je izpovedal, kako mu je tožil, da mu ni več mar življenja in da si želi smrti. S svojim vedenjem in govorjenjem je kazal Ribič znake, da njegovo duševno stanje ni več v starem redu.

HUDA NESREČA NA SVATOVANJU.

V Prelokah pri Vinici se je poročila bogata in lepa hčerka nekega ondnotnega posestnika z ženinom iz domačega kraja. Že večer pred poroko je bila nevestina hiša polna povabljenec, ki so se z mladim parom veselili naslednjega dne.

Vse je bilo pripravljeno, da se svatje odpeljejo, kakor se spodobi za tako imeniten par. Med svati je bil tudi 27 letni kmečki fant Niko Simčič. Kakor prejšnji večer, je bil tudi na dan poroke veselo razpoložen. Bil je namreč ženinov najboljši prijatelj. Ko se je približala ura slovesa, da se svatje odpeljejo v cerkev, so se strici in kumice vsedali na sani. V katere so bili vpreženi sami iskri konjiči, ki so lepo okrašeni dostojanstveno brzeli proti cerkvi. Na ostrem ovinku, kjer so vozila zapuščala vas, pa so lahke in gladke sani s svati zadelo z zadnjim koncem ob neko močno ograjo. Sane je bil tako silovit, da je svate vrglo v loku iz sani. Blizu ograje je nepremično obležal Niko Simčič. Sirovak je bil priletel z glavo ob štirinoglati stebel ograje. Sila velika, zevajoča rana, ki jo je dobil na vratu, je z gostimi curku krvi dečila sneg. Težko ranjenemu tovarišu so takoj prikočili na pomoč, toda mogli so ga le za silo obvezati. Ponesrečenca so prepeljali v bolnišnico v Kandijah, kjer mu še upajo rešiti življenje.

ODKRITA KOVAČNICA ZA PONAREJANJE DENARJA.

Orožniki v Pragerskem so dosegli lep uspeh z odkritjem moderne opremljene kovačnice za ponarejanje desetdinarskih novcev. Dobili so obvestilo od mariborske policije,

da so v Mariboru prijeli nekega razpečevalca ponarejenih desetakov. Mož je priznal, da je dobival ponarejen denar z Pragerskega. Na podlagi tega obvestila so se orožniki podali na preiskavo. Sum je zbuja kovač Maks Dra, ki je bil že zaprt zaradi ponarejanja denarja. Živel je skupaj s svojim bratom, ključavničarjem Otonom Dra, oba pa sta se družila s posestnikom Ježičem iz Poljčan in nekim Šušnilovičem iz Studencev pri Mariboru. Orožniki so vse štiri prijeli ter pri vseh napravili preiskavo. Zaplenili so 17 ponarejenih kovancev, po daljšem izpraševanju pa so omehčali tudi glavnega kriveca, da jim je izdal skrivnosti svojega dela in pa mesto, kjer je imel skrito orodje.

ZANIMIV ODMEV AVTOMOBILSKE NESREČE.

Dne 21. avgusta lani se je pripetila ravnatelju zagrebške tvrdke Gimpe, Nikoli Mumiću na njegovi avtomobilski vožnji iz Maribora v Zagreb pri Slov. Bistrici usodna nesreča. Ko se je peljal iz Slov. Bistrice proti Poljčani skozi gozti je nenadoma skočil predenj neki moški s sekuro v rokah ter mu na vse pretege mahal, da se ustavi. Mumić je mislil, da ima opravka z napadalcem, pa je avto še bolj naglo pogнал in zavozil ravno v velik hrast, ki je v tistem trenutku zagrnel čez cesto in pokrnil avtomobil pod svojimi vejami. V gozdu so namreč delavci podirali drevje in je tisti, ki je mahal s sekuro, hotel avto sam ustaviti, da se ne bi zgodila nesreča. Hrast je avtomobil čisto zmečkal, ravnatelj Mumić pa si je rešil življenje le tako, da se je naglo sklonil pod krmilo, dobil pa je vseno hude poškodbe na hrbtenici in po ostalih delih telesa. Mumić je potem vlogil tožbo proti lastniku gozda grofu Altem-u. Te dni je bila pred mariborskim sodiščem razprava, ki se je končala z zanimivo razsodbo. Mumić je zahteval 289.000 din odškodnine, sodišče pa se je zaenkrat omejilo na vprašanje krivde in odgovornosti grofa Altem-a za vso nastalo škodo.

Amendementi k Wagnerjevi postavi

CAMBRIDGE, Mass., 10. marca. — Dijakom Harvard univerze je predaval večeraj Edwin S. Smith, član Delavskega urada (National Labor Relations Board).

Smith je odločno obsodil kakršnokoli amandiranje ali pa spremembo Wagnerjeve postavbe, čes, da bi to ustvarilo nove predsodke proti delavskim organizacijam.

— Na delu so tajne sile, ki so jim delavske organizacije trn v peti, — je rekel, — ter skočajo s pomočjo raznih amandementov diskreditirati unijsko gibanje.

Nekateri kongresniki predlagajo, naj bi imel delavski urad pet članov namesto sedanjih treh in da bi njihova oblast znatno zmanjšala. Za govorniki Delavskega urada opozarjajo na uspehe, ki so bili doseženi tekom kratkega obdobja.

WASHINGTON, D. C., 10. marca. — Demokratiški kongresnik Wood iz Missourija, član zborniškega delavskega odbora ter predsednik Missourske državne Delavske federacije, je rekel, da bosta AFL in CIO nasprotovala amandementom.

— Nikakor ne morem pojmiti, — je dejal, — kako bi se mogel kdo strinjati s takimi radikalnimi izpremembami.

Ustvaritelj Mannerheimove črte

Mannerheimova črta, finski obrambni sistem, si je v kratkem času pridobila skoraj legendaren sloves. Dolgo so se vanjo zaletavale ruske divizije. Če je doslej vzdržala proti ogromni premoči, gre velik del zasluge za to belgijskemu generalu Badouxu. On je bil ustvaritelj tega trdnjavskega nasipa, ki nosi ime maršala Mannerheima le zato, ker je ta dal pač idejo zanj. Lani, ko so se začeli nad skandinavskimi narodi zbirati temni oblaki, so se začeli Finci ogledovati za kakšnim izkušenim inostranskim strokovnjakom, ki bi mu mogli zaupati zgraditev utrjenega pasu, ob najvažnejšem delu finske meje, na Karelijski ožini. Ta 100 km široki pas med Baltičkim morjem in Ladoškim jezerom strazi dohod do najbogatejšega in prometnimi cestami najgostejše obdarjenega dela Finske.

Izbera finskega generalnega štaba je padla na Badouxu. ki ima za seboj slavno vojaško kariero. Ko pionirski častnik se je v svetovni vojni odlično adeleževal bojev v Flandriji. Z gradnjo utrdb ob Yseri, ki so dokončno ustavile nemški pohod, si je pridobil izkušnje, ki so mu pozneje mnogo koristili. Po vojni mu je vodstvo belgijske vojske poverilo gradnjo cele vrste važnih trdnjavskih del. Lansko leto je stopil v pokoj in tako je dobil prostost, da je lahko izvršil naloge, ki je dosegla danes svetovno zgodovinski pomen.

Spomladi lanskega leta je prišel Badoux na Finsko. Finci so bili dotlej izvršili početna dela, zlasti merilna. Navzlic temu, da sta stari finski narodni junak, maršal Mannerheim in Badoux drug drugemu že po prvem srečanju ugajala, so bila glede dela, ki naj bi se opravilo, med njima, kakor tudi med finskim generalnim štabom in belgijskim generalom razlika v naziranju. Po večtedenskih pogovorih je žilavi Badoux končno uveljavil svojo voljo. Ni mu šlo za ustvaritev frontalnih obrambnih sistemov, posamezne utrbe naj bi se s svojim ognjem medsebojno podpirale. Badoux je dobro vedel, kako se je treba zavarovati pred naskoki motoriziranih kolon in letal. Z majhnimi modeli je predvajal, kako je mogoče s strojniškim gnezdi, ki jih krijejo močne in dobro zakrinkane betonske zgradbe, cele tedne kljubovati sovražnim navalom. V takšnem betonskem gnezdu je strel pri strojnici celo za topniško izborna opremljenega nasprotnika skoraj neranjljiv.

Njegovo glavno orodje je težka strojnica, ki se nje ogenj križa z ognjem sosednjih bločnih utrdb. Poedine zgradbe obdajajo globoke ovire iz bodene žice, ovire za tanke, pasti za tanke, minska polja itd. Belgijec je imel pred očmi belgijske utrbe na Ardenih, ki jih štejejo med najboljše.

Z gradnjo bločnih stavb so začeli razmeroma pozno, v maju, toda vzeli so jo z vso energijo v roke. Na Badouxov svet so dotlej razmeroma počelo oprento izpopolnili s topovi zoper tanke. Da se je baš to dobro obneslo, nam kaže dosedanja potek rusko-finske vojne. Finci so s svojimi številnimi topovi zoper tanke uničili, kakor poročajo, že stotine ruskih vojnihih vozov.

Mannerheimovo črto so napravili s posebno skrbno prilagoditvijo ozemlju. Verigo bločnih zgradb prekinjajo na mnogih mestih jezera. Pozimi, ko so ta jezera pokrita z debelo ledno plastjo, bi se mogel sovražnik sicer približati, toda Badoux je mislil tudi na to in je dal postaviti lahke in brze topove tako, da morejo z lahkoto razbiti ledno skorjo, tako da bi sovražni oddelki padli v vodo in utonili, če bi tvegali takšen poskus.

General Badoux je imel po izbruhu vojne med Rusijo in Finsko priliko na lastne oči opazovati učinkovitost svojega utrjenega sistema. Seveda pa je treba upoštevati, da so ruske napadalne čete odgovorile tako, kakor bi nihče ne bil pričakoval. Izkazalo se je, da razpolagajo Rusi z dobrim vojniim materialom, da pa ne znajo ž njim pravilno ravnati. Če se bodo po številnih dosedanjih porazih nekaj naučili, tedaj se pač še tako hrabra in moralno odlična, toda majhna vojska, kakršna je finska, ne bo mogla dolgo upirati ogromni premoči, če ne bo deležna hitreje in učinkovitejše pomoči nego je bila doslej.

SIVI HUDIČI PRED KAMERO.

Znani monakovski izdelovalec kulturnih filmov Walter Leckenbusch je bil prvi, ki mu je uspelo posneti volkove v prosti naravi na celodolni trak ter sestaviti film, ki obravnava samo njih življenje. O težavah, ki jih je moral prebiti s svojo odpravo pri tem delu, pripoveduje sledeče.

"Nastanili smo se v nekaj rumunski vasi pod goro Negojem v Transilvanski Alpah in smo najprvo mnogo tednov porabili za to, da smo težko dostopno prebivalstvo pridobili za naše poskuse. Ko so slišali o volkovih, ki jih hočemo dobiti pred kamero, so nas gledali kakor norec. In so vsako pomoč kratkoma odklonili. Šele ko je vaški župan iz mini-

DARILNE POSILJATVE v Jugoslavijo

100 Dinar.	— — —	\$ 2.40
200 Dinar.	— — —	\$ 4.60
300 Dinar.	— — —	\$ 6.70
500 Dinar.	— — —	\$ 10.50
1000 Dinar.	— — —	\$ 20.50
2000 Dinar.	— — —	\$ 40.—

ZARADI RAZMER V EVROPI so bile naše zveze za denarne posiljate v Jugoslavijo začasno prekinjene. Sedaj pa smo dobili novo zvezo, po kateri je mogoče našim rojakom vztrati in denar varno pošiljati. Vendar je bila nam povisana cena, ker so stroški za pošiljanje po tem potu mnogo višje.

Opozorjamo tudi, da se sem in tam more kaka pošiljatev zaradi evropskih razmer zakasnit.

ZA NUJNO POSILJATEV POSLUŽITE SE "CABLE ORDER". — DOPLAČATI JE TREBA \$1.— ZA VSAKO POSILJATEV V JUGOSLAVIJO

SLOVENIC PUBLISHING CO.
:: : POTNIŠKI ODDELEK : ::
216 West 18th Street, New York

strstva prejel obvestilo, da je naše delo deželi v prid, in šele potem, ko nismo stredili z denarjem, vinom in dobrimi belgijskimi, so se ljudje pokazali dostopnejše, tako da smo končno lahko pričeli s pripravi za snemanje. Pred vsem je šlo za to, da bi s težkim lovom ujeli osem volkov, ki naj bi bili glavni junaki. Za snemanje je bil določen obsežen gozti, ki smo ga zaprli z dva metra visokim plotom. Podnevi so bile ujete živali v njem še precej spodobne, ponoči pa so besno tulile, da je slo skozi mozeg.

Le z nevoljo so se kmetje postavili v našo službo. Večji del jih je sestavljal kolono gonjačev, ki naj bi priganjala volkove pred našo kamero, ki je bila zabarikadirana z deskami in drogi. Drugi, ki so bili za to sposobni, so imeli ulogo v filmu samem. Po načrtu bi morali "sivi hudiči"

vdreti v njihovo vas, iz katere naj bi jih prebivalstvo izgnalo z vsemi mogočimi orožji. Z volkovi pa ljudi v igri ni bilo šale. Eno izmed zverj, ki je nenadno napadla nekega kmetarja, je bilo mogoče komaj še pravčasno ustreliti.

Kot učinkovito strašilo so se izkazale v ostalem srebrne slepice, kakršne se uporabljajo v filmu za dodatno razsvetljavo pri posnetkih na prostem. Če je prišel volk približno, je bilo treba s takšno slepico samo malo poblskati, pa je že stisnil rep med noge. Pred skritimi napadi pa nismo bili nikoli varni in bili smo veseli, ko smo po dvomesečnem trdem delu svojo nalogo končali. Izmed četveronogih filmskih junakov smo tri podarili nekemu zoološkemu vrtu, tri smo morali ustreliti, dva pa sta ušla v zadnjem trenutku s skokom čez dva metra visoki plot. Pravi sivi hudiči."

LEPA KNJIGA je kulturna poslanka; odprimo ji vrata v naše domove, odprimo ji srce... (Finčgar)

Nove knjige

slovenskih pisateljev

L. Mrzel: BOG V TRBOVLJAH

Zbirka pripovedk iz našega največjega premogovnega okrožja — Trbovelj. Knjiga obsega 120 strani, je trdo vezana ter vsebuje 20 originalnih lesorezov Maksima Sedeja.

Cena — \$2.—

ČRNA VOJNA (Spisal D. Ravljen)

Originalno delo enega mlajših slovenskih pisateljev, ki snov svetovne vojne vpo-vsem novi obliki spretno obdeluje. — Trdo vezano, 120 strani.

Cena — 75c

D. Ravljen:

ZGODBE BREZ GROZE

Knjiga vsebuje petnajst krajših povesti iz našega domačega življenja. — 125 strani, trdo vezano.

Cena — 75c

Naročite pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISH. CO.
216 WEST 18th STREET NEW YORK CITY

Nova VELIKA KUCHARICA

Po dolgoletnih izkušnjah in preizkušnjah je Felicita Kalinšek svojo veliko Kuharico vnovič spopolnila in predelala. Ta izdaja je sedaj osma, kar pomeni za slovenske razmere več kakor še tako gostobesedna reklama.

Na več kakor 700 straneh je strnila odlična in priznana avtorica vsa stara in najnovejša dogranja kuhinjske umetnosti. Snov je odlična nad vse pregledna, izbira receptov je izvrstna. TO JE NAJPOPLNEJŠE DELO, KI GA IMAMO NA TEM PODROČJU. Oprema knjige je razkošna. Našteta je slik v besedilu, 34 pa je novih barvnih tabel, ki jih je naslikal Dragotin Humek.

Vsaka gospodinja, ki se zaveda svoje odgovornosti za zdravo in pravilno prehrano družine, si mora to knjigo omisliti. Vsaka gospodinja se mora namreč priučiti umetnosti, kako bo svojim domačim nudila zdravo hrano v potrebnih izbiri in menjavi. Vsaka gospodinja bo hotela tudi svoje goste iznenaditi s posebno izbranimi jedili. Za vse to ji bo najboljša vodnica in učiteljica ta SLOVENSKA KUCHARICA.

Četudi je omeni naša knjiga v vaši pogledi še samo ročnisko, ampak tudi tehnično popolnejši od vseh dosedanjih izdaj, je ova knjiga sedaj znižana.

\$5.

(Polno plačano ml.)

Naročite pri: Velja samo
KNJIGARNE: SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 West 18th Street New York, N. Y.

1. GOSPODINJE IN DEKLETA, TO JE KNJIGA ZA VAS!

ADVERTISE IN
"GLAS NARODA"

19
40

SLOVENSKO AMERIKANSKI KOLEDAR

POVESTI... POUČNI SPISI... ZNANSTVENE RAZPRAVE... NARAVOSLOVJE SPISI IZ SLOVENSKEGA ŽIVLJA V AMERIKI... ITD.

Knjigarni Slovenic Publishing Company 216 W. 18th St., New York

KNJIGA, ki Vas bo zanimala!

Cena 50 centov

160 strani s slikami

Kratka Dnevna Zgodba

PISKROVEZI

Spisal: FRANK TROHA, Barberton, Ohio.

Nadaljevanje

Kmetica se je odločila, da lonce vzame in izročila je loncu štiri groše, lonce je pa vzel v roko piskrovez in ga v kratkem času trdno in močno povezal. Ko je svoje delo opravil, je lonce celo zakotalil po tleh ter s tem pokazal, kako zna on povežati.

Vaški gostilničar je Jurija Kamenarja bolj poznal kot kateri drugi, kajti Jurij Kamenar je bil pivski brat in pil ga je zelo rad. In tako je nekdo že nestrno pričakoval gostilničarja, kdaj se bo zopet pojavil piskrovez, da bi mu dal novo čelo v tem, da bi spletel mrežo za okno gostilničarjeve kleti.

Končno je zopet napočil dan, ko je pot zanesla Jurija Kamenarja v gostilno. Gostilničar je brez čakanja takoj povabil piskroveza, da potrebuje novo mrežo. Ker je bil Jurij Kamenar tudi možster v tem oziru, je prevzel naročilo, toda hotel je imeti poleg plačila še pol litra slivovice, s katero bi si mazal roke, ko bo pretikal debelo žico. Gostilničar je piskrovezu verjel in mu zato prinesel naročeno slivovico in tako se je piskrovez lotil novega dela gostilničarja, ki se je odšel po raznih opravilih. Ko se je na čez nekaj časa vrnil, da vidi, kako v delu Jurij Kamenar napreduje, je pa kar ostrmel od začudenja. O mreži ni bilo ne duha ne sluha in tako tudi ne o slivovici. Jurij je pa sladko spal naslonjen na steno, poleg katere se je bil vsedel, da začne z delom. Gostilničar se razpeži ter v svoji jezi sune spečega piskroveza in ga nahruli:

"Ti, mrha pijana, si me prevrnil, kaj? Si rekel, da boš s slivovico mazal roke, — si jo popil."

"Le potrpljenje, le potrpljenje, saj ni tako hudo, saj boste dobili mrežo, čeprav ne tako hitro. O, ti prokleta skušnjava, kako me je premagala. Prvo sem samo malo pokusil in nato še malo, pa se mi je zdelo, da bi bilo boljše dobro pijačo popiti, nego si mazati roke, čeprav me bodo peklo, ko bom vlekel žico," je končno spregovoril piskrovez ter se začel pretežati, da si zopet okrepči premirje ude.

"Sapramiš, našgal te bom, da boš pomiril vse svoje žive ude, če mi mreže danes ne spletoš," se enkrat jezo odgovoril gostilničar in odide.

Jurij Kamenar je sprevidel, da nekaj ni šale, zavzel se je in po trudopornem delu je bila mreža spletena. To je zopet spravilo gostilničarja v dobro voljo, piskrovezu je plačal za delo in mu povrhu še natočil silice slivovice ter ga s tem pripravil k boljšemu razpoloženju.

Jurij Kamenar je vselej, kadar ga je imel nekoliko pod kapo rad zapel:

"Jurij Kamenar, piše vince za denar."

Vaški otroci smo ga pa v takih okoliščinah vzeli na piko

in se začeli norčevati na njegov račun. Kadar se je pijan zibal po cesti skozi vas, smo jo abrali za njim in začeli kričati:

"Jurij Kamenar, nima nič denar!"

Seveda to je njega ujezilo, da nas je nagural in nam nazaj zabrusil:

"Denarja imam pa več, kakor vi, preklemani smrkovi."

Ko nam je tako odgovoril, je povsem povedal resnico in noben izmed otrok mu ni oporekal.

Sedaj pa sledi najslavnejši dogodek, ki se tiče Jurija Kamenarja in ta dogodek je pripomogel, da je spomin nanj temnejši časa ostal. Gotovo niste še slišali, da bi se kakšno slovensko dekle poročilo s piskrovezom. Naša dekleta so se že poročila s fanti razne narodnosti in različnih poklicev, toda, da bi si katera izbrala za svojega zakonskega moža piskroveza, tega pa ne in ne, in kaj takega tudi jaz nisem še slišal. In vendar je nekaj takega padlo v glavo Juriju Kamenarju.

Pri nekem premožnejšem kmetu je služila za dekle ravno, toda čedno dekle, po imenu Katica. Torej Katica ni imela nobene napake nad seboj in nobenega posebnega madeža, bila je le rečna lepotica in zato jo ni do tistega časa še noben vaški fant zasnil. Končno je pa padla neumna misel v glavo piskrovezu Juriju Kamenarju, da se je zagledal v Katicino in takorekoč do ušes vanjo zaljublil. Začel ji je šepetati najslajše besede o ljubezni, toda vse njegove besede so bile kot bob v steno. Katica se za piskroveza ni mogla ogreti in rajši bi bila živa v jamo skočila kakor se poročila z njim.

Tako močan odpor Katrice je pa piskroveza gnal do obupanja, nikakor ni upal, da bo to ljubezensko hol še kdaj prebolel. Sam med seboj je sklenil izvršiti samomor in to naj bo dovolj velik dokaz, kako veliko ljubezen je imel do Katrice, ki ga je zavrnila.

Bilo je nekoga polnega soparnega dne. Vsak čas je bilo pričakovati nevihte. Od juga so se valili težki temni oblaki, začelo se je bliskati in iz daljave se je čulo grmenje, ki se je tembolj bližalo k vasi. Kot je izgledalo je bilo pričakovati pravo hudo uro, kar se čisto dogaja v soparnih poletnih dneh.

Istočasno je sedel Jurij Kamenar v vaški gostilni ter hotel za pijačo pognati vse do zadnjega beliča. Toda kakšne misli so tedaj rojile po njegovih možganih, je vedel le on sam. Bliskanje in grmenje se je še vedno nadaljevalo in tam v daljavi je gotovo prav močno deževalo. V tistem času se je Jurij Kamenar poslovil od gostilničarja ter precej v pijanem stanju odšel navkreber za vas, kjer so pomnožale rastne smreke. Jurij Kamenar se je odločil, da si na eni

izmed smrek konča svoje življenje.

Ko je končno došel do smreke, je odložil svojo prtljago in orodje, z žepa je potegnil malo vrh ter si napravil zanjko in si jo zadrnil okrog vratu. Nato je pa začel lezti navzgor. Ker je smreka imela vejeve skoro do tal, mu je bilo lahko povzpeti se dovolj visoko. Končno se drži za primerno vejo in se odloči, da nanjo privleče drugi konec vrvi in se nato spusti doli in trenutno obračuna s svojim življenjem. Ozrl se je še sem ter tja preko vasi in hotel s tem še enkrat premeriti svetlobo sveta, predno za vedno zatisne oči in se pogreze v večno temo.

V tistem času, ko si je hotel Jurij Kamenar vzeti življenje med bliškom in gromom se je zopet močno zablskalo in istočasno tako zagrmelo, da ga je kar omamilo in je telebnil na tla ter obležal pod smreko. Nato se je vili ploha in on ni vedel, kako dolgo je dež padal po njem. Ko se je končno ves premočen zavedel, kje da je in kaj je hotel početi, je začel razmišljati svojo usodo. Prepričel se je, da ni bila božja volja, da bi bil tako žalostno končal. Zopet je zbral svoje misli ter se zaobljubil svojemu patronu, svetemu Juriju, da ne bo kaj takega nikoli več počel.

Da ni Jurij Kamenar izvršil namena samomora, je povzročila strela, ki je udarila v bližnjo smreko, omamila tudi njegovo glavo, da je padel raz smreke in na ta način se dalje ostal pri življenju in se počutil kot bi bil prerojen.

Tako je torej zopet došel nazaj v gostilno in gostilničarju razodel, kako peklenske misli so ga bile navdale. Gostilničar se je smejal in ni hotel verjeti. On je pa ponovno potrdil in dokazal, da govori resnico. Ker je bil popolnoma brez evenka, mu je gostilničar nudil brezplačno okrepčilo, v skednju na duhtečem semu mu je odkazal ležišče. Preko noči se je piskrovezu posušila obleka in tako je bil zopet zmogel odpotovati drugam. Oblečel je in od tistega časa ga ni bilo nikoli več nazaj v našo vas.

Dekla Katica je večkrat s smehljajočimi besedami pripovedovala, kako jo je snubil Jurij Kamenar. Marsikakšno dekle in marsikakšen fant ji je rekel, čemu ga ni uslišala, saj je še precej čedno izgledala. Katica je pa ponovno odgovorila, da za piskroveza ne mara, pa da jo tudi z zlatom obuje.

Dolgo pa vseeno ni bila Katica za dekle v kmečki hiši, kajti kmalu se je pojavil drug snubec. To je bil pravi kranjski fant, postaven in priden za delo, dasi je bil tudi on reven, se ni bal poročiti se z isto tako revnim dekletom. In temu ni Katica rekla "ne", pač pa "ja," ker on je bil za njeno srečo in je pri nji več veljal nego vsi piskrovezi, kar jih je že videla.

SUMNER WELLES PRI KRALJU JURIJU

LONDON, Anglija, 12. marca. — Odposlanec predsednika Roosevelta, Sumner Welles, je včeraj v Londonu nadaljeval svoje poizvedovalno poslanstvo in je imel razgovore z vladnim ministrom lordom Halifaxom, ministrskim predsednikom Neville Chamberlainom in s kraljem Jurijem.

O vseh teh razgovorih vlada največja tajnost, katero bosta izvedela samo predsednik Roosevelt in državni tajnik Hull.

Razne vesti.

KOLIKO PETROLEJA IMA RUSIJA.

Francoški listi prinašajo vest, da se v bivši samarski guberniji v porečju Volge našli petrolejska ležišča, ki so prav tako velika, kakor ona v okrožju Baku na Kavkazu. Če tisti vrelci, ki so do zdaj v tem ozemlju postavljeni v obliki, dajejo letno nad dva milijona ton nafte. Še letos bodo zgradili 320 km dolgo železnico, ki bo vezala glavno mesto Begulni s severno ležečim mestom Kazanom, da bodo petrolejsko ozemlje zvezali med seboj z železnico.

O tej stvari objavljajo ameriški listi bolj točne podatke. Sovjetska Rusija, ki je glede pridobivanja zlata na drugem mestu na svetu, je glede nafte na prvem, zakaj niti Severna Amerika, niti Romunija, niti Irak in Perzija ne prekašata v tem oziru Sovjetsko Rusijo. Največje ležišče je okoli Baku na Črnem morju. Medtem, ko se odloča izvažati ruska nafta po morju v druge dežele, pa je lega bakuškega petroleja za Sovjetsko Rusijo samo neugodna, ker je zelo oddaljena in znaša na primer razdalja do Moskve celih 1800 km izravnice. Ker Sovjetska Rusija sama zaradi motorizacije porabi čedalje več petroleja, je razumljivo, da iščejo nove. V celoti cenijo ameriški strokovnjaki, da ima Sovjetska Rusija okoli 6 in pol milijarde ton te tekočine, ki pa se komaj po eni tretjini izrablja.

V Združenih državah je petroleja vsega skupaj le 1,8 milijard ton. Toda v Ameriki so leta 1937 vsega skupaj pridobili 178 milijonov ton, medtem ko jih Sovjetska Rusija v istem času ni več ko 31 milijonov ton. Tudi vrtajo tla v Ameriki za petrolej dvakrat hitreje nego v Rusiji.

V zadnjem času so se lotili vrtanja za petrolej na zapadnem pobočju Urala v srednjem področju Volge, kjer se razprostira bivši samarski okraj. Ta ležišča se razprostirajo še dalje proti južnemu Uralu, v baškirsko republiko, ki ima svoje središče v Orenburgu. Geografično je to ozemlje znano pod imenom kotlina reke Urala in so nafto zasledili tam

že leta 1772 in je tudi nekaj zajeli in čistili — prvič v Evropi. Zaradi znane ruske nemarnosti pa je niso znali prav in zadostno izrabljati. Carska Rusija je med svetovno vojno vrtala tankaj 86 metrov globoko. Sovjeti so se potem trudili po vojni, dokler niso pred enim letom dosegli pridobitve 1,5 milijona ton. Računajo, da bo leta 1943 že na razpolago 4 milijone ton petroleja, ki se bo nabiral v Orenburgu in v Samari ter odtod prevažal v Moskvu v evropsko Rusijo in dalje. To petrolejsko ozemlje ima ogromen obseg, sega od Perma na severnem Uralu do Orenburga na južnem Uralu, to je v kotlini med Uralskim gorovjem in tokom reke Volge od Kazana do Astrahana. Tukaj se bodo postavile nove naprave za vrtanje petrolejskih vrelcev, ki ležijo do 900 metrov globoko. Sovjeti so sklenili, da izloajo v ta namen dve milijardi rubljev in računajo, da bo produkcija vsako leto znašala 7 milijonov ton in sicer v kratkem času. To bi bilo prav toliko, kolikor se petroleja pridobiva v Baku. Tako bo vsa Rusija zadostno preskrbljena z nafto in je bo ostalo zadosti tudi za izvoz.

Tudi italijanski listi pišejo o tem, ker, kakor znano, Italija potrebuje veliko petroleja, ki ga že danes po večini uvaža iz Kavkaza.

PET ŽIVIH POKOLENJ.

V družini zdravnika dr. K. Koezlerja na Češkem, se je z rojstvom dečka zgodil redki primer, da je v neki družini pet živih pokolenj. Praprababica novorojenčka bo v kratkem slavila svoj 98. rojstni dan in je telesno ter duševno čudovito krepka.

BRIVEC V FRANCOSEM NARODNEM GOSPODARSTVU.

Neki poslanec francoske zbornice je nedavno naslovil na trgovskega ministra ostro vprašanje, zakaj je bil neki brivec oproščen vojaške službe na fronti in v čem so tiste posebne potrebe, s katerimi je ministrstvo utemeljevalo oprostitve brivec ter njegovo zaposlitev v zaledju. Poslanec je ugotovil, da oproščeni brivec ne dela prav nič drugega kakor je delal pred mobilizacijo in da je zopet zaposlen pri isti tvrdki. Ta interpelacija je vzbudila tako v zbornici, kakor v javnosti veliko pozornosti in vse je napeto pričakovalo odgovora.

Minister je na vprašanje odgovoril v uradnem listu francoske vlade, ker zbornica tiste dni ni zasedala, a je hotel dati javnosti čim prej pojasnilo. V odgovoru je izjavil, da je oprostitve dotičnega popolnoma upravičena ter da ne gre za nikakršno protekcijo.

"GLAS NARODA"

pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

knjiga, ki Vas bo zanimala!

PJOTR - RASPUTIN

Pisatelj Klabund.

(Poslovenil Boris Rihteršič.)

Pisatelj se je poglobil v življenje na ruskem dvoru in nam v jasni luči prikaže delovanje skrivnostnega meniha Rasputina.

Trdo vezano, 125 strani 75c

OPOMBA: Knjige označene z * so v platnu vezane.

GORNJO KNJIGO LAHKO NAROČITE PRI:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

MEHKO VEZANE KNJIGE

Razprodaja KNJIG

Da napravimo prostor za novo zaloga smo znižali cene teh knjig, da vsakemu jih je mogoče naročiti. Storitve to že danes, ker bo zaloga kmalu iztekla.

5 KNJIG\$ za

- Belgrajski Biser (Vitoj Jelenc)
- Burška Vojska (H. Majar)
- Cvetke (H. Majar)
- Dedek je pravil (Julij Slapšak)
- Devica Orleanska (Ksaver Meško)
- Dve sliki (Ksaver Meško)
- Duhovni boj (Lorenz Sappoll)
- Fran Baron Trenk (Gjuro Panduric)
- Korejska Brata, črtica iz miselnosti v Koreji (Josef Spillman)
- Mesija (Dr. Jeglič)
- Mladim Sreem, povesti za mladino (Ksaver Meško)
- Maron, krščanski deček z Libanona
- Oh 50-letnici dr. Janeza Ev. Kreka
- Parizki Zlatar (H. Federer)
- Patra, Povest iz irske junakine dobe (H. Federer)
- Paberkli iz Rožna (Ivan Albrecht)
- Popotniki, novele in črtice (Milan Pugelj)
- Podgalec
- Pravljice (H. Majar)
- Pravljice in pripovedke za mlade (S. Košutnik)
- Povesti in Silke (Ksaver Meško)
- Pravljice (Josef Vole)
- Preganjaše indijanskih mladenčev (Josef Spillman)
- Revolucija na Portugalskem
- Sisto a Sesto (H. Federer)
- Spini Kristofa Šnida
- Student naj bo (S. Finšgar)
- Sušetki invalidi (S. Košutnik)
- Velik Spokornik in druge povesti za mladino (Ksaver Meško)
- Voljimir ali Faganstvo in krst (Josef Vole)
- Zbrani spini za mladino (Engelbert Gangl)
- Zbirka narodnih pripovedk za mladino (J. Plavinski)
- Zlatokopci (Josef Spillman)

(Vezava nekaterih knjig je od leta 1939 nekoliko izkazana.)

Ako imate kakšno knjigo več zvezkov, se šteje vsak zvezek za knjigo.

POZOR!

Ker imamo nekaj teh knjig v omejenem številu, navedite pri naročilu več knjig, da vam moremo postreči.

KNJIGARNA

Glas Naroda

216 WEST 18th STREET

NEW YORK

V ČETRTEK, DNE 14. MARCA

bomo začeli objavljati roman

Planinski Kralj

delo slovitega pisatelja L. Ganghoferja.

NE ZAMUDITE NOBENE ŠTEVILKE

NAROČITE SLOVENSKO - AMERIKANSKI KOLEDAR ZA 1940. — 160 STRANI ZANIMIVOSTI. STANE VAS SAMO 50 CENTOV. — V Združenih državah lahko pošljete znakke po 2 oz. po 1 centa.

NUJNA NAKAZILA IZVEŠU. ŠJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJNO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

(TRAVEL BUREAU)

216 W. 18th ST., NEW YORK

Rojake prosimo, k o pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES oziroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno